

POSTANOWIENIE

Dnia 8 maja 2014 roku

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - SSO Tomasz Pawlik

Sędziowie SSO Tomasz Tatarczyk

SSO Gabriela Sobczyk (spr.)

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 8 maja 2014 roku

sprawy z wniosku (...) Spółki Akcyjnej w K.

przy udziale S. P. i Skarbu Państwa- Prezydenta Miasta R.

o wpis w księdze wieczystej

na skutek apelacji uczestnika S. P.

od postanowienia Sądu Rejonowego w Rybniku

z dnia 30 grudnia 2013r., sygn. akt Dz. Kw GL1Y/00013435/13

postanawia:

zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że uchylić zaskarżony wpis służebności z 13 listopada 2013r. i wniosek oddalić.

SSO Gabriela Sobczyk SSO Tomasz Pawlik SSO Tomasz Tatarczyk

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Rejonowy w Rybniku utrzymał w mocy wpis dokonany przez referendarza sądowego w księdze wieczystej (...), a to dokonany na wniosek (...) Spółki Akcyjnej w K. w dniu 13 listopada 2013r. wpis służebności gruntowej polegającej na prawie korzystania z linii elektroenergetycznej niskiego napięcia przebiegającej przez nieruchomość położoną w R.-L. stanowiącej działkę (...) oraz prawo dostępu do nieruchomości w celu utrzymania, konserwacji, napraw i modernizacji linii na rzecz (...) Spółki Akcyjnej w K.. Wpis ten został dokonany przez referendarza na podstawie postanowienia o stwierdzeniu nabycia służebności przez zasiedzenie, z 31 sierpnia 2011 r. sygn. akt I Ns 19/11, postanowienia o stwierdzeniu nabycia służebności przez zasiedzenie, sygn. akt III Ca 1560/11 z 25 kwietnia 2012r. Sądu Okręgowego w Gliwicach, postanowienia

o sprostowaniu błędu pisarskiego z dnia 11 lipca 2012r., sygn. akt III Ca 1560/11 z 25 kwietnia 2012r. Sądu Okręgowego w Gliwicach, § 1.1 zarządzenia Ministra Górnictwa

1 Energetyki z dnia 1 sierpnia 1982r., §1.1 zarządzenia Ne 7/ORCi Ministra Górnictwa i Energetyki z 22 kwietnia 1985r., §1.1 zarządzenia Nr 75/ORG/89 Ministra Przemysłu z dnia 16.01.1989r., Aktu przekształcenia przedsiębiorstwa państwowego w spółkę akcyjną z dnia 12 lipca 1993r., rep. A 2401/1993 notariusza T. J. w W., Umowy o objęcie akcji i wniesienie wkładu niepieniężnego z dnia 1 lipca 2007r., rep. A 4468/2007 not. K. D. w G., odpisu pełnego z rejestru przedsiębiorców nr KRS (...), informacji odpowiadającej odpisowi aktualnemu z rejestru przedsiębiorców pobranej na podstawie art.4 ust. 4 AA ustawy z dnia 20.08.1997r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. z 2007 nrl68 poz.1 168 z późn. zm.).

W uzasadnieniu postanowienia Sąd Rejonowy wskazał, że księga wieczysta (...) prowadzona jest dla nieruchomości położonej w R. składającej się z działki (...) stanowiącej własność S. P.. Postanowieniem z dnia 25 kwietnia 2012r. w sprawie III Ca 1560/11 Sąd Okręgowy w Gliwicach uwzględnił częściowo apelację i zmienił zaskarżone postanowienie w ten sposób, że stwierdził iż Skarb Państwa nabył przez zasiedzenie z dniem 1 stycznia 1985r. służebność gruntową polegającą na prawie korzystania z linii elektroenergetycznej przebiegającej m.in. przez nieruchomość stanowiącą działkę (...) oraz prawie dostępu do tej nieruchomości w celu utrzymania, konserwacji, napraw i modernizacji powyższej linii.

Sąd Rejonowy wskazał, że poza sporem jest okoliczność, że konsekwencją wyrażonej w art. 128 kc zasady jednolitej własności państwowej był fakt, że jeśli przedsięwzięcie państwowe spełniło przesłanki do nabycia nieruchomości przez zasiedzenie, to własność nieruchomości nabywał Skarb Państwa. Powyższa zasada znajdowała odpowiednie zastosowanie przy zasiedzeniu służebności. Jednocześnie wskazał Sąd, że w skardze skarżący uczestnik postępowania S. P. nie kwestionował tego, że wnioskodawca wykazał, że jest następcą Skarbu Państwa jeżeli chodzi o własność urządzeń przesyłowych usytuowanych na działce nr (...). Wskazał też, że służebność gruntowa w przeciwieństwie do służebności osobistej nie uprawnia konkretnego podmiotu, lecz jest prawem rzeczowym, które obciąża nieruchomość na rzecz każdorazowego właściciela nieruchomości władnącej. Obowiązujące obecnie przepisy regulujące służebność przesyłu także przewidują możliwość obciążenia nieruchomości nie na rzecz konkretnego przedsiębiorcy, ale na rzecz każdorazowego właściciela urządzeń przesyłowych. Innymi słowy, w ocenie Sądu Rejonowego, służebność, której dotyczy wniosek nie jest prawem wyłącznie przywiązany do osoby uprawnionej.

Odwolując się do treści art. 626^s§ 1 i 2 kpc, Sąd Rejonowy wskazał, że w niniejszej sprawie został złożony prawidłowy wniosek, dołączono do niego właściwe dokumenty, zatem w ocenie Sądu nie było podstaw, aby wniosku nie uwzględnić.

Apelację od tego postanowienia wniósł uczestnik postępowania S. P.. Zarzucił mu naruszenie art.626²§3i 5 kpc oraz 510 kpc poprzez przyjęcie, że wniosek o wpis złożył uprawniony podmiot oraz że dołączył do niego dokumenty stanowiące podstawę wpisu służebności. Wniósł o uchylenie zaskarżonego wpisu i oddalenie wniosku.

W uzasadnieniu skarżący wskazał, że przedmiotem wniosku był wpis służebności gruntowej opisanej w postanowieniu Sądu Okręgowego w Gliwicach z 25 kwietnia 2012r., sygn. akt III Ca 1506/11 na rzecz wnioskodawcy. Zgodnie ze wskazanym postanowieniem służebność tę nabył Skarb Państwa. Zarzucił, że niezasadnie Sąd Rejonowy przyjął, że z dołączonych do wniosku dokumentów wynika następstwo prawne w zakresie własności urządzeń przesyłowych. Wskazał, że dołączone do wniosku dokumenty wykazują ciąg przekształceń własnościowych po stronie wnioskodawcy oraz związane z tym przeniesienie własności na jego rzecz środków trwałych w postaci urządzeń przesyłowych znajdujących się między innymi na działce uczestnika. Jednak jak wskazał skarżący, z treści dołączonego do wniosku postanowienia wynika, że opisana tam służebność gruntowa została nabyta drogą zasiedzenia przez Skarb Państwa. W ocenie skarżącego Sąd w zaskarżonym postanowieniu przyjął za prawdziwe niczym nie poparte oświadczenie wnioskodawcy, że jest on następcą prawnym w zakresie tej służebności. Ani wnioskodawca ani Sąd nie wskazał dokumentu potwierdzającego to następstwo prawne w zakresie prawa rzeczowego, którego dotyczy wniosek. W ocenie skarżącego na podstawie wskazanego postanowienia wpisany mógłby zostać jako uprawniony Skarb Państwa-reprezentowany przez Prezydenta Miasta R.. Nie może być jednak tak, że ten sam dokument stanowa podstawę wpisu na rzecz dwóch różnych osób prawnych. Zarzucił, że Skarb Państwa- Prezydent Miasta R. nie uczestniczy w postępowaniu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja odniosła skutek.

Na wstępie zaznaczyć należy, że uczestnikiem niniejszego postępowania jest też Skarb Państwa- Prezydent Miasta R., któremu doręczono zawiadomienie o dokonany wpis, a następnie zaskarżone postanowienie oraz odpis apelacji.

Już po upływie terminu do wniesienia odpowiedzi na apelację oraz po rozpoznaniu apelacji przez Sąd Okręgowy złożył on pismo, w którym domagał się uchylenia zaskarżonego wpisu.

Zarzut apelacji o braku wykazania przez wnioskodawcę jego następstwa po Skarbie Państwa w zakresie ograniczonego prawa rzeczowego, którego dotyczył wniosek jest uzasadniony. Podkreślić w tym miejscu należy, że zakres kognicji Sądu w postępowaniu wieczysto księgowym jest ograniczony. Zgodnie z art. 626⁸§2 kpc, rozpoznając wniosek o wpis, sąd bada jedynie treść i formę wniosku, dołączonych do wniosku dokumentów oraz treść księgi wieczystej. W ocenie Sądu Okręgowego rozpoznając niniejszą sprawę Sąd Rejonowy przekroczył te granice kognicji. W szczególności uznając istnienie podstaw do dokonania wpisu zgodnie z wnioskiem Sąd Rejonowy przekroczył granice związania go prawomocnym postanowieniem Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 25 kwietnia 2012r. w sprawie III Ca 1560/11 w którym Sąd ten zmienił zaskarżone postanowienie w ten sposób, że stwierdził iż Skarb Państwa nabył przez zasiedzenie z dniem 1 stycznia 1985r. służebność gruntową polegającą na prawie korzystania z linii elektroenergetycznej przebiegającej m.in. przez nieruchomość stanowiącą działkę (...) oraz prawie dostępu do tej nieruchomości w celu utrzymania, konserwacji, napraw i modernizacji powyższej linii.

Orzeczenie to wiąże Sąd w niniejszej sprawie jako prawomocne (art. 365§ 1 kpc w zw. z art. 13§2 kpc), nadto przy wydawaniu orzeczenia w sprawie o wpis w księdze wieczystej, jego treść wraz z treścią księgi wieczystej oraz z treścią wniosku oraz dołączonych do wniosku dokumentów wyznacza zakres kognicji Sądu(626⁸§2 kpc).

Prawo służebności gruntowej opisane w w/w postanowieniu to tzw. służebność gruntowa o treści służebności przesyłu, której możliwość nabycia w drodze zasiedzenia wynika z orzecznictwa Sądu Najwyższego. W w/w postanowieniu nie określono nieruchomości władnącej. Nie wymienia ono też jako uprawnionego do służebności kaźdoczesnego właściciela urządzeń przesyłowych. Jak wynika z w/w postanowieniu Sądu Okręgowego w Gliwicach, opisana w nim służebność gruntowa powstała w dniu 1 stycznia 1985r. jako prawo Skarbu Państwa.

Tym samym przywołany w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia argument, że obowiązujące obecnie przepisy regulujące służebność przesyłu także przewidują możliwość obciążenia nieruchomości nie na rzecz konkretnego przedsiębiorcy, ale na rzecz kaźdoczesnego właściciela urządzeń przesyłowych nie przystaje do dokumentów' przedstawionych przez wnioskodawcę w niniejszej sprawie, a zatem Sąd Rejonowy nie mógł się zasadnie oprzeć na nim przy rozstrzygnięciu skargi na wpis referendarza.

Z dokumentów złożonych przez wnioskodawcę wynika, że w dacie 1 stycznia 1985r. istniało przedsiębiorstwo państwowe Zakłady (...), które działało wówczas m.in. na obszarze województwa (...), a jego celem było wytwarzanie energii elektrycznej, przetwarzanie jej i przesyłanie oraz nieprzerwane dostarczanie dla potrzeb gospodarki narodowej oraz ludności. Wśród zakładów tego przedsiębiorstwa wymieniono w załączniku do zarządzenia Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 1 sierpnia 1982r. Zakład (...). Wskazane dane wynikające z dokumentów dołączonych do wniosku nie są jednak wystarczające do uznania, że w dacie powstania służebności gruntowej, której dotyczy postępowanie, prawo to weszło do mienia ogólnonarodowego

będącego zarządzie w.w. przedsiębiorstwa (art. 12 8 § 1 k c w brzmieniu wówczas obowiązującym). Zgodnie bowiem z ówczesnym brzmieniem art. 38 ust.1 ustawy z dnia 25.09.1981r. o przedsiębiorstwach państwowych (Dz. U. nr 24 poz.122 ze zm.), organ założycielski lub strony zawierające umowę o utworzeniu przedsiębiorstwa wspólnego wyposażają przedsiębiorstwo w środki niezbędne do prowadzenia działalności określonej w akcie prawnym o jego utworzeniu. Tym samym samo powstanie prawa rzeczowego w okresie istnienia w/w przedsiębiorstwa i związek tego prawa z prowadzoną przez przedsiębiorstwo działalnością nie stanowiło z mocy prawa o wejściu w.w. służebności gruntowej w skład mienia ogólnonarodowego zarządzanego przez to przedsiębiorstwo. Przeciwno takiemu uznaniu przemawia też wyraźna treść postanowienia Sądu Okręgowego z dnia z dnia 25 kwietnia 2012r. w sprawie III Ca 1560/11.

Wnioskodawca nic wykazał, aby w.w przedsiębiorstwo czy przedsiębiorstwa powstałe po nim (...) a następnie Zakład (...) zostały przez swój organ założycielski wyposażone w w/w służebność gruntową. Podobnie nie wykazał też jej

nabycia przez którąś ze spółek prawa handlowego, których następcą prawnym jest wnioskodawca. Nadmienić należy, że przepisy prawa dotyczące transformacji ustrojowej i uwłaszczenia przedsiębiorstw państwowych nie przewidywały w zakresie ograniczonych praw rzeczowych ich nabycie z mocy prawa przez przedsiębiorstwa państwowe.

Do przeniesienia ograniczonego prawa rzeczowego zastosowanie winien znaleźć art. 245¹kc, zgodnie z którym, do przeniesienia ograniczonego prawa rzeczowego na nieruchomości potrzebna jest umowa między uprawnionym a nabywcą oraz - jeżeli prawo jest ujawnione w księdze wieczystej - wpis do tej księgi, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej. Wnioskodawca nie przedstawił takiego dokumentu. Nie mógł natomiast mieć zastosowania w sprawie art. 305^J. § 1 kc, obowiązujący od 3 sierpnia 2008r., zgodnie z którym służebność przesyłu przechodzi na nabywcę przedsiębiorstwa lub nabywcę urzędzeń, o których mowa w² art. 49 § 1, bowiem po pierwsze, mamy do czynienia w niniejszej sprawie z służebnością gruntową, a po wtóre, jak wynika z treści postanowienia Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 25 kwietnia 2012r. sygn. akt III Ca 1560/11, służebność ta nie została nabyta przez przedsiębiorstwo, lecz przez Skarb Państwa.

W tym stanie sprawy w ocenie Sądu Okręgowego złożone do wniosku dokumenty były niewystarczające do dokonania wpisu służebności gruntowej na rzecz wnioskodawcy. Dlatego uznając, że brak podstaw do jego dokonania(art.6269kpc), Sąd Okręgowy na podstawie art. 3 86§ 1 kpc w z w. z art. 13 §2kpc zmienił zaskarżony wpis poprzez uchylenie zaskarżonego wpisu z dnia 2013r. i oddalenie wniosku.

Z tych powodów orzeczono jak w sentencji.